

SMC

Stranka
Mira
Cerarja

program**smc**

Modra Slovenija

zmanjšanje brezposelnosti – dvig konkurenčnosti – indeks človekovega razvoja – kazalec inovativnosti – stopnja zaupanja v javne institucije

GRADNIKI

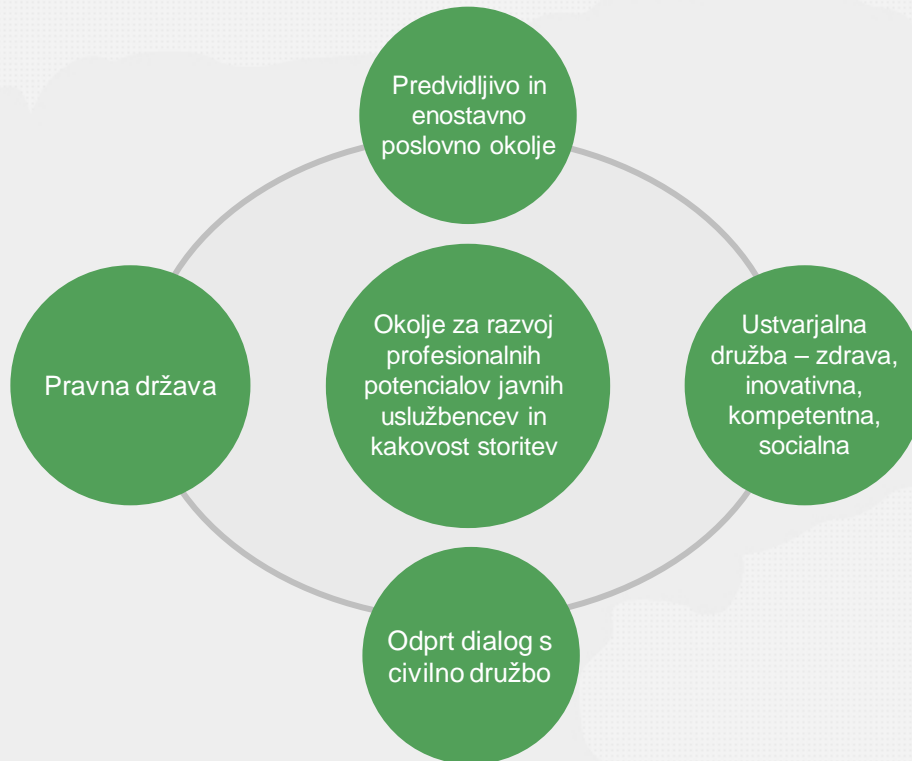
PROCESI / ODNOSI

ORODJA / SISTEMI

Človek

Strukture

Prostor

Temeljna politika za človeka

Gospodarska politika

Državotvorna politika

Okoljsko-prostorska politika

vrednote^{smc}

pravna država – inovativnost – trajnostni razvoj – družbena odgovornost – človekovo dostojanstvo

Pet kazalcev uspešnosti

zmanjšanje brezposelnosti – dvig konkurenčnosti – indeks človekovega razvoja – kazalec inovativnosti – stopnja zaupanja v javne institucije

GRADNIKI

Človek

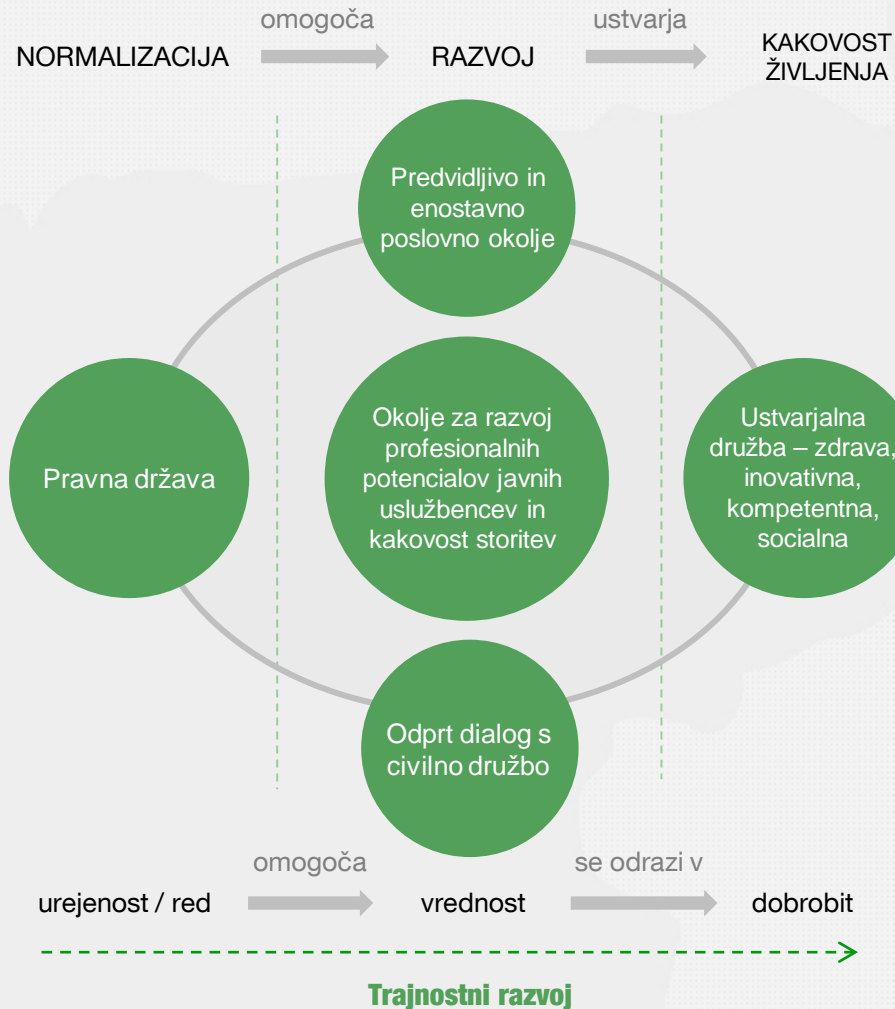
Strukture

(organizacije, institucije)

Prostor

(živali, rastline, voda, zemlja, zrak)

PROCESI / ODNOSI

ORODJA / SISTEMI

Temeljna politika za človeka

- Vzgoja in izobraževanje
- Visoko šolstvo
- Raziskave in razvoj
- Šport
- Trg dela
- Socialni in pokojninski sistem
- Zdravstvo
- Mladi
- Kultura

Gospodarska politika

- Malo gospodarstvo
- Gospodarstvo
- Banke in zavarovalnice
- Kmetijstvo in gozdarstvo
- Energetika

Državotvorna politika

- Politični sistem
- Organi javne uprave
- Varnost
- Zunanja politika
- Javne finance
- Državna infrastruktura

Okoljsko-prostorska politika

- Okolje in prostor
- Regionalni razvoj

pravna država – inovativnost – trajnostni razvoj – družbena odgovornost – človekovo dostojanstvo

Zakaj

Za odprte, ustvarjalne, samozavestne, prodorne in solidarne državljanke in državljane.

Kako

- Krepiti **vzgojno vlogo** šol in vrtcev s **sodobnimi pristopi** poučevanja ter učenja.
- Priznavati **različne izobraževalne poti** in povezovati šole in vrtce z lokalnim okoljem, gospodarstvom ter NVO.
- Povečati **kakovost upravljanja in vodenja** sistema vzgoje in izobraževanja ter šol.
- Spodbujati **dvig profesionalne odgovornosti** in **avtonomije** učiteljev ter vzgojiteljev za zagotavljanje njihovega profesionalnega razvoja.
- Spodbujati dvig **zadovoljstva** staršev, učencev in dijakov.
- Zagotoviti možnosti doseganja visokih izobraževalnih dosežkov za vse (**javno šolstvo**).
- Krepiti **vseživljenjsko izobraževanje** in medgeneracijski prenos znanj ter izkušenj.
- **Razmejiti** med javnim in zasebnim izvajanjem vzgojne in izobraževalne dejavnosti.

Kaj (Ukrepi za)

- **Posodobljeni programi** poklicnega izobraževanja, uvajanje modelov praktičnega usposabljanja, kroženja delovnih mest in krepitev karierne orientacije za dvig splošnih ter poklicnih kompetenc.
- **Sistem vrednotenja in priznavanja** neformalno pridobljenih znanj za učitelje in vzgojitelje (kompetenčni model).
- **Sistem spremljanja kakovosti** vzgojno izobraževalnega sistema z zmanjšanjem birokratizacije.
- **Nov sistem** napredovanja, pripravištva in mentorstva za učitelje in vzgojitelje.
- **Pravičnejši sistem** za večjo vključenost, ureditev učbeniške politike (e-učbeniki, e-tablice) in politike šolske prehrane.
- **Širokopasovna mreža** v vse šole in izobraževalne ustanove.

Zakaj

Za kakovostno, odprto in odzivno visoko šolstvo.

Kako

- **Razvijati kakovosten, pravičen in učinkovit sistem** za visoko kakovost študija, transparentno in stabilno financiranje ter večjo možnost vključevanja v mednarodno skupnost.
- **Zagotavljati inovativna odprta učna okolja** za izvajanje različnih prožnejših visokošolskih organizacij in oblik študija.
- **Krepiti odzivnost visokošolskega izobraževanja** za tesnejše povezovanje z raziskovalnimi področji, gospodarstvom, širšim družbenim okoljem in vključevanjem študentov v različne dejavnosti.
- Spodbujati oblikovanje **interdisciplinarnih študijskih programov**.
- **Internacionalizirati terciarno izobraževanje** za vnos domače in tuje vsakodnevne poslovne prakse v pedagoški proces.

Kaj (Ukrepi za)

- **Transparentna merila** za podeljevanje akreditacij visokošolskih programov (NAKVIS).
- **Prožnejše oblike študija**, ki zagotavljajo boljšo učinkovitost in možnost povezovanja programov.
- **Odprta učna okolja** za učinkovito vključevanje pri pridobivanju učnih virov in pri sodelovanju v mednarodni strokovni skupnosti.
- **Profesionalni razvoj** visokošolskih delavcev.
- **Sprejem zakona** o visokem šolstvu za sistemsko ureditev financiranja visokega šolstva.
- **Razmejitev med javnim in zasebnim izvajanjem** višješolske in visokošolske dejavnosti.

Zakaj

Za učinkovit, strateško umeščen, odziven in odprt raziskovalno-inovativen sistem.

Kako

- **Umestiti raziskave in razvoj** v središče razvojne politike države.
- **Zagotoviti večjo kakovost in strateško usmerjenost** raziskovanja preko jasnih kriterijev in stabilnega projektnega financiranja.
- **Zagotoviti odprtost in transparentnost postopkov** ter dosežkov z vidika kakovosti in učinkovitosti, odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov in javne raziskovalne infrastrukture.
- Zagotoviti **odgovornost** in **etiko** v znanstvenem raziskovanju.
- Zagotoviti **večstranske učinke** vloženega kapitala v raziskave in razvoj.
- Zagotoviti učinkovito **umeščanje znanja** v mednarodne znanstveno-raziskovalne mreže in verige (znanstvena diplomacija).

Kaj (Ukrepi za)

- **Medresorsko sodelovanje** razvojno-raziskovalne dejavnosti na nacionalni in mednarodni ravni v skladu s strateškimi usmeritvami države in EU.
- Evropsko primerljiv **sistem ocenjevanja in vrednotenja** dosežkov v znanosti.
- **Karierni modeli** z jasnim in transparentnim sistemom kariernega razvoja raziskovalcev.
- **Učinkovito in odgovorno upravljanje** raziskovalnih organizacij.
- **Projektno financiranje rešitev**, ki temeljijo na problemskih izhodiščih gospodarstva in strategiji razvoja države.
- **Institucionalno javno financiranje** za preprečitev razdrobljenega financiranja in krepitev znanstvene odličnosti.
- **Odprt inovacijski sistem** za spodbujanje sodelovanja med gospodarstvom in raziskovalnimi institucijami.

Zakaj

Za spodbujanje družbene vključenosti in nacionalne odličnosti.

Kako

- Podpirati **razvoj športa za vse** s posebnim poudarkom na vključenosti otrok, mladine in družbenih manjšin.
- Podpirati **razvoj vrhunškega športa** z namenom povečanja prepoznavnosti Slovenije (športna diplomacija).
- Vzpostaviti odprt in **transparenten sistem** delovanja na področju športa.
- Posodobiti **športno infrastrukturo** za spodbujanje športne kulture.
- **Osveščati** o pozitivni družbeni in ekonomski vlogi profesionalnega ter rekreativnega športa.

Kaj (Ukrepi za)

- **Izdelava jasnih meril** za uporabo javne športne infrastrukture za vse oblike športa in družbene skupine.
- Sistem za **večjo preglednost** poslovanja športnih organizacij.
- Vsebinsko celovita in vključujoča **strategija razvoja športa**.
- Spodbuda **ekološkim** športnim prireditvam.
- Mehanizmi za **preprečevanje zlorab** v športu (doping, nasilje, korupcija).

Zakaj

Za višjo zaposlenost in varnost vseh generacij.

Kako

- Vzpostaviti **spodbudno okolje** za zaposlovanje.
- Spodbujati **večjo prožno varnost** z namenom lažjega vstopanja in izstopanja iz delovnih razmerij (fleksibilnost) ob vzpostavitvi predvidljivega delovnega okolja za delavce (varnost).
- Izvajati **učinkovitejšo zaposlovalno politiko**.
- Razbremeniti **stroške dela** z uvedbo (delne) socialne kapice ob zagotovitvi alternativnega fiskalnega vira (zelena davčna reforma).
- **Zajeziti** prekomeren „**beg možganov**“ in spodbujati „**povratek možganov**“ iz tujine.

Kaj (Ukrepi za)

- **Karierni inkubator** za pomoč inovativnim mladim po končanem izobraževanju kot dopolnitev dejavnosti Zavoda RS za zaposlovanje, ki bo zagotavljal potrebno podporno infrastrukturo.
- **Mladinska/študentska digitalna delovna knjižica** za beleženje neformalnih delovnih izkušenj.
- **Subvencije** za nove zaposlitve v negi in skrbi za starejše.
- **Portal za svetovanje** pri izbiri izobraževanja v povezavi z možnostjo zaposlitve in spodbujanja izobraževanja za deficitarne poklice.
- **Povečan in poostren (inšpekcijski) nadzor** nad zlorabami delovnopravne zakonodaje.
- Postopno **poenotenje** obdavčitev vseh vrst dela (avtorskega, podjetnega, iz delovnega razmerja).

Zakaj

Za varno in dostojno življenje ter dostopno pomoč.

Kako

- „Nihče pod pragom revščine“ - uveljavljati vse oblike pomoči na enostaven, pregleden in pošten način.
- Združiti vse socialne in zdravstvene pomoči v **enovito dolgotrajno oskrbo**.
- Podpirati **uravnotežen razvoj** poklicnega in zasebnega življenja.
- **Nagraditi** kasnejše upokojevanje.
- Zagotoviti **dostojno raven pokojnin** in vzdržno pokojninsko blagajno.

Kaj (Ukrepi za)

- **Vse na enem mestu (VEM)**: Center za socialno delo (CSD) kot enotna vstopno-svetovalna točka za vse oblike pomoči.
- **Zakonska ureditev** dolgotrajne oskrbe.
- **Digitalna platforma** za spodbujanje preventivnih in skupnostnih oblik pomoči.
- Večja **vloga uporabnika** pri izbiri oblik in izvajalcev javne mreže.
- Preventivne in **skupnostne oblike** dejavnosti ter bivanja v domačem okolju.
- **Poenoteni pogoji** za izvajanje javnih storitev in servisov ne glede na vrsto ter status izvajalca.
- Stalno in javno dostopno **ocenjevanje zadovoljstva uporabnikov** z izvajalci javne mreže.
- Aktivno sodelovanje **nevladnega sektorja** v različnih oblikah pomoči (socialno podjetništvo).
- Spodbude in nagrade za **prostovoljstvo**.
- **Bonusi** v obliki višjih pokojnin pri kasnejšem upokojevanju.

Zakaj

Za dvig razpoložljivosti in kakovosti storitev v javnem zdravstvu.

Kako

- Povečati **avtonomijo** in **odgovornost** nosilca obveznega zdravstvenega zavarovanja.
- Vzpostaviti **transparentno javno naročanje** v javnem zdravstvu.
- Poenotiti **politiko** in **pristojnosti** za izvajanje zdravstvene dejavnosti.
- **Preprečiti krčenje** pravic zavarovancev.

Kaj (Ukrepi za)

- **Ureditev pravic in obveznosti** iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ) v enem zakonu.
- **Prečiščene odhodkovne postavke ZZZS.**
- **Razmejitev med javnim in zasebnim** izvajanjem zdravstvene dejavnosti.
- **Poenostavljen sistem** za oddajo letnih programov zdravstvenih storitev na osnovi avtonomije nosilca OZZ.
- **Pravica do soodločanja zavarovanca** v organih upravljanja nosilca OZZ.
- **Ukinitev prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja** in prenos njegovih premij na OZZ.
- **Združitev** javnih zdravstvenih zavodov.
- **Določitev standardov** in **normativov** v zdravstveni dejavnosti.

Zakaj

Za aktivno vključevanje mladih v ustvarjalno družbo.

Kako

- Okrepiti **nadzor** nad izvajanjem ukrepov za zaposlovanje mladih.
- Zagotoviti pogoje za dostop do **prvega stanovanja** za mlade in mlade družine.
- Organizirati podporo Zavoda RS za zaposlovanje za **aktivno iskanje** nove službe za mlade že v času odpovednega roka.
- Izboljšati mehanizme za **aktivno** iskanje prve zaposlitve („**mladi ne sodijo na zavod**“).
- Nadgraditi **kompetence** ljudi, zadolženih za reševanje problematike mladih brezposelnih.

Kaj (Ukrepi za)

- **Vse na enem mestu (VEM)**: Karierni inkubator za aktivno vključevanje mladih na trg dela in pridobivanje izkušenj na nivoju poklicnih in srednjih šol (mojstrski program) ter na univerzitetnem nivoju (podjetniško usposabljanje, javna dela, razvoj kompetenc skozi odprt dialog z gospodarstvom).
- **Cenovno dostopnejši** vrtci za mlade.
- **Vavčerski sistem** za opravljanje obveznega pripravništva in praks.
- **Stanovanjske zadruga**.
- **Študentska digitalna knjižica** za beleženje neformalnih delovnih izkušenj mladih.
- **Integracija kariernih inkubatorjev** v redni šolski sistem na vseh nivojih (poklicne šole, srednje šole, fakultete).
- **Ugodni krediti** za nakup ali obnovo starejših hiš na podeželju in prevzemanje kmetij za mlade.
- **Javna dela** za brezposelne mlade na podeželju z namenom oživljanja kmetij in kulturne dediščine.

Zakaj

Za državotvorno, vključujočo in široko dostopno kulturo.

Kako

- Osmisliti **kulturo kot gibalo** družbenega in ekonomskega razvoja Slovenije.
- Krepiti mednarodno promocijo slovenske kulture (**kulturna diplomacija**).
- Krepiti kulturno vzgojo, **dostopnost kulture** in njeno digitalizacijo.
- Zagotoviti **svobodo medijskega prostora**.
- Izboljšati nadzor nad **avtorskimi pravicami** in delovanjem SAZAS-a.

Kaj (Ukrepi za)

- **Nov kulturni model** za zagotovitev programske in finančne avtonomije javnih zavodov, izboljšanje pogojev delovanja nevladnih organizacij in samozaposlenih, pospeševanje vlaganj v kulturno infrastrukturo in ohranjanje kulturne dediščine ter za spodbudo javno-zasebnim partnerstvom na področju kulture.
- **Projekt mednarodne promocije slovenske kulture** z vključitvijo Slovencev in Slovenk po svetu.
- **Ciljni ukrepi** za izboljšanje položaja kulturnega ustvarjanja.
- Projekt za spodbujanje **kulturne in medijske pismenosti**.
- **Digitalizacija kulture** za doseganje večje dostopnosti kulturnih vsebin in za večje varstvo kulturne dediščine.

Zakaj

Za pospešen razvoj malega gospodarstva.

Kako

- Zagotoviti sodelovanje pri sistemskem urejanju normativov (vsebinskih in finančnih pogojev) za **postopno uvajanje vajeništva** v slovenski izobraževalni sistem.
- Izboljšati nadzor nad **neplačniki**.
- **Skrajšati dolgotrajne insolventne in sodne postopke** v gospodarskih sporih.
- Omejiti **sivo ekonomijo**.

Kaj (Ukrepi za)

- **Razvoj kompetenc** za obrtnike na področju inovativnosti, povezovanja, razvoja produktov, storitev ter njihove uspešne manifestacije na trgu, na področju novih tehnologij in vodenja družinskih podjetij.
- Priprava modela **davčnih olajšav** za projekte pametne specializacije (npr. modernizacija obrtniških del s sodobnimi informacijskimi rešitvami, robotiko in industrijskim designom).
- **Mreža inovativnih idej** za medsebojno povezovanje domačih obrtnikov.
- **Šola mojstrstva** in obrti v sodelovanju z Obrtnimi zbornicami in razvojnimi agencijami (dualni sistem).
- **Davčne blagajne** za zaježitev sive ekonomije.
- Država mora postati **vzoren plačnik**.

Zakaj

Za uspešno in družbeno odgovorno gospodarstvo.

Kako

- Zagotoviti stabilno in predvidljivo poslovno okolje skozi boljše delovanje pravne države (med drugim **plačilna disciplina**).
- Postopno davčno **razbremeniti dobro** (delo, kapital) in **obdavčiti slabo** po načelu “onesnaževalec plača” (fiskalno nevtralno).
- Zagotoviti **redno plačevanje** prispevkov in davkov.
- **Poenostaviti birokratske postopke**.
- Ohraniti **strateško infrastrukturo** v državni lasti.
- Izboljšati **korporativno upravljanje** v državnih podjetjih.
- Spodbuditi različne **vire financiranja** (npr. semenski kapital, tvegan kapital...).
- Zagotoviti **razvojne spodbude** in učinkovito črpanje evropskih sredstev za izvajanje **strategije pametne specializacije**.
- **Prerazporediti (okolju škodljive) subvencije** in del privatizacijske kupnine v **razvojne projekte pametne specializacije**.
- Spodbujati **verige** in **mreže vrednosti** (globalne, kratke).
- Spodbujati **javno-zasebna partnerstva**.
- **Spremljati učinke** subvencioniranja in državnih pomoči za korekcijo državnih ukrepov.

Kaj (Ukrepi za)

- Okrepljen nadzor nad plačevanjem prispevkov in davkov s strani delodajalcev ter **uvedba davčnih blagajn**.
- **Vse na enem mestu (VEM)**: Opravljanje administrativnih opravil na enem mestu (npr. umeščanje v prostor, financiranje, internacionalizacija, javna naročila, prijave na razpise, presoja strateških projektov).
- **Nadzorovana privatizacija** (ključna infrastruktura ostane v lasti države) in pobuda za razdelitev privatizacijske kupnine za zmanjševanje zadolženosti in financiranje strateških razvojnih projektov.
- **Izboljšati upravljanje z državnim premoženjem** skozi učinkovito delovanje in upravljanje Slovenskega državnega holdinga (SDH) ter z jasno strategijo upravljanja kapitalskih naložb in kodeksa korporativnega upravljanja.
- Večja odgovornost SDH in Slabe banke (DUTB) pri **prestrukturiranju podjetij**.
- **Projektno financiranje** strateških razvojnih projektov (ZIPP = zeleno, inovativno, pametno, povezano).
- **Delna oprostitev plačila davka** na dobiček ob reinvestiranju dobička v investicije za razvoj.
- Pobuda za **postopno plačevanje** komunalnih prispevkov in nadomestil stavbnega zemljišča za investicije v prvih treh letih delovanja.
- **Sprememba zakonodaje** za skrajšanje dolgotrajnih insolventnih in sodnih postopkov v gospodarskih sporih (javna obravnava trajnih neplačnikov, država kot vzoren plačnik).
- **Projekt kreativne industrije in raziskav** za povezovanje kulture, gospodarstva, znanosti in nevladnega sektorja.

Zakaj

Stabilen bančno-finančni sistem za razvojno financiranje gospodarstva.

Kako

- Vzpostaviti **učinkovitejši nadzor** nad finančnimi institucijami in večja transparentnost njihovega delovanja.
- Spodbujati **aktivnejšo vlogo** slabe banke (DUTB), SID in državnih bank v procesu prestrukturiranja podjetij.
- Učinkoviteje **upravljati s premoženjem**, prenesenim na DUTB.
- Izboljšati **korporativno upravljanje** v finančnih institucijah.
- Zahtevati **družbeno odgovorno** delovanje finančnih institucij.

Kaj (Ukrepi za)

- **Združitev** finančnih nadzornih inštitucij (BS, ATVP, AZN) z namenom vzpostavitve enovitega in povezanega nadzora na slovenskem finančnem trgu.
- **Aktivni nadzor** za zagotavljanje učinkovitosti in transparentnosti delovanja DUTB ter Slovenskega državnega holdinga (SDH).
- Nadzorovana **privatizacija** bank in zavarovalnic.
- **Transparentni kriteriji** za izbiro članov nadzornih svetov in uprav.
- Preiskava **bančne luknje** z jasno opredelitvijo odgovornosti.
- Spodbude za **pretvorbo** bančnih terjatev v lastniški kapital podjetij.

Zakaj

Za kmetijstvo kot temelj prehranske varnosti in zaposlovanja na podeželju.

Kako

- Izkoristiti danosti slovenskega kmetijstva in podeželja za oblikovanje novih poslovnih priložnosti („**lokalno za lokalno**“).
- Krepiti **partnerski odnos** vzdolž verige hrane in gozdno-lesne verige.
- Dolgoročno **zmanjšati odvisnost** od subvencij v kmetijstvu pri proizvodnji varne in zdrave hrane.
- Povečati **dostopnost ekološke hrane** slovenskega izvora.
- Spodbujati **prenos inovacij** in **dobrih praks** na čim širši krog uporabnikov v kmetijstvu in gozdarstvu.

Kaj (Ukrepi za)

- Večja **ciljna usmerjenost** in **strateška domišljenost** naložbenih podpor na podeželju.
- **Kratke oskrbne verige** z lokalnimi proizvodi v proizvodnji hrane in v gozdno-lesni verigi.
- Spodbude za **nove oblike sodelovanja** na podeželju.
- **Dosledno upoštevanje** zakonodaje pri spremembi namembnosti kmetijskih zemljišč s ciljem večje zaščite kmetijskih zemljišč 1. kategorije in vodnih virov.
- **Krepitev podpore** mladim prevzemnikom kmetij.
- **Večja podpora** skupinam slovenskih proizvajalcev pri dodajanju vrednosti primarni proizvodnji ter odpiranju novih delovnih mest na podeželju.
- **Vzajemna kmetijska zavarovalnica** za postopno odpravo državnih pomoči zaradi vremenskih razmer in naravnih nesreč (zavarovanje kot pogoj za prejem subvencij).
- **Predstavitvene dejavnosti** in **demonstracijski projekti** za večji prenos inovacij in dobrih praks v kmetijstvu, preskrbi s hrano in gozdarstvu.

Zakaj

Za stabilno, učinkovito in trajnostno naravnano oskrbo z energijo.

Kako

- Pripomoči k doseganju sprejetih domačih in mednarodnih okoljskih obveznosti skozi **učinkovito rabo energije in energetskega menedžment**.
- Povečati **zanesljivost** dobave energije.
- Zagotoviti **trajnostno naravnano oskrbo** z energijo skozi izrabo obnovljivih virov energije (OVE).
- Odpreti priložnosti za vlagatelje skozi **enostavnejše umeščanje energetskih objektov v prostor**.
- Postopno uvajati strateško zanimive **alternativne vire**.
- **Zmanjšati odvisnost** od uvoza energije.

Kaj (Ukrepi za)

- **Energetska sanacija stavb** v državni, občinski in privatni lasti za zagon gradbeništva in kreditnega potenciala bank (ob koriščenju EU sredstev).
- **Finančno vzdržen sistem** podpor za obnovljive vire energije.
- **Neodvisna revizija projekta TEŠ 6**.
- **Izgradnja verige hidroelektrarn** na Savi.
- **Posvetovalni referendum** o izgradnji 2. bloka NEK.
- **Izdelava metodologije** za ocenjevanje ekonomike projektov s strani države.

Zakaj

Za dvig transparentnosti in zaupanja v delo države.

Kako

- Spoštovati človekove pravice, svoboščine in temeljno dostojanstvo pri sprejemanju ter izvajanju **političnih odločitev**.
- Povečati **politično participacijo** državljanek in državljanov.
- Povečati sodelovanje, transparentnost in odgovornost **delovanja temeljnih političnih institucij** na lokalnem, državnem in mednarodnem nivoju.
- Vzpostaviti odprt in transparenten sistem **sodelovanja** s civilno družbo.
- Zavzemati se za večjo **politično participacijo mladih**.

Kaj (Ukrepi za)

- Sprejem **celovite strategije razvoja države** do leta 2030.
- Optimizacija **števila ministrstev** in podrejenih organov.
- Vzpostavitev delujoče in odzivne **digitalne platforme/portala** za sodelovanje s civilno družbo.
- Vzpostavitev možnosti elektronskega glasovanja (**e-volitve**).
- Pobuda za proporcionalni volilni sistem s **preferenčnim glasom**.

Zakaj

Za strokovno in transparentno delovanje javne uprave.

Kako

- **Optimizirati** strukture in delovanje javne uprave (organizacija).
- Vzpostaviti **mehanizme** odgovornosti in napredovanja v javni upravi.
- Zagotoviti **medresorsko** in **mednivojsko** vodenje in delovanje.
- Zmanjševati **politične vplive** na kadrovanje in strokovno delo javnih uslužbencev.
- Vzpostaviti **ustvarjalno** in **spodbudno** delovno okolje.
- Dosledno izvajati načela **prijazne uprave**.

Kaj (Ukrepi za)

- „**Sposobni ljudje na prava mesta**“ - sistematizacija in razporejanje delovnih mest v javni upravi.
- Jasni in transparentni **kriteriji odgovornosti in napredovanja** v javni upravi.
- Vodenje **z zgledom**.
- **Ciljno usposabljanje** javnih uslužbencev (še zlasti za črpanje EU sredstev).
- **Vitka in transparentna** javna uprava.
- **Zagon** projektov VEM (vse na enem mestu) na nivoju javne uprave.
- **Digitalna platforma** za kakovostno sodelovanje z zainteresiranimi javnostmi.

Zakaj

Za učinkovito in racionalno zagotavljanje človekove, nacionalne in mednarodne varnosti.

Kako

- Povečati **systemske pripravljenost in odzivnost** na kompleksne grožnje varnosti.
- Zagotoviti **varnost v okviru sistemov kolektivne varnosti (ZN) in kolektivne obrambe (NATO)** z namenom postati kredibilen partner, ki upošteva nacionalne interese racionalno gradi lastne in združene zmogljivosti.
- Omogočiti **uresničljivo strateško planiranje in načrtovanje** za dolgoročno in ekonomsko učinkovito izgradnjo večnamenskih zmogljivosti.
- Zagotoviti **dostojno opravljanje poklica** vsem, ki skrbijo za našo varnost.

Kaj (Ukrepi za)

- **Celovit sistem kriznega upravljanja in vodenja**, ki temelji na sistemskih enotnih pravilih, načelih, ciljih in mehanizmih medresorskega sodelovanja ter okrepljeni vlogi Sveta za nacionalno varnost.
- **Prilagojena notranja organizacijska struktura**, ki sledi spremembam v varnostnem okolju.
- **Jasni nacionalno-varnostni cilji in izdelana zunanjepolitična strategija** za učinkovitejše uveljavljanje nacionalnih interesov v okviru sistemov kolektivne varnosti in obrambe ter pri sodelovanju v mednarodnih operacijah in misijah.
- **Programsko naravnano financiranje**, ki omogoča zagotavljanje ključnih zmogljivosti.
- **Centralni sistem javnega naročanja**, ki pri posameznih naročilih projektno vključuje področne strokovnjake ter omogoča večjo transparentnost in nadzor.
- **Jasno opredeljena karierna pot zaposlenih**, ki temelji izključno na transparentnih in strokovnih merilih.

Zakaj

Za suvereno zunanjo politiko, ki služi ljudem in državi ter spoštuje sprejete mednarodne zaveze.

Kako

- Krepi **družbeno soglasje** glede temeljnih interesov ljudi in države, ki jih slovenska zunanja politika in diplomacija varujeta ter razvijata v mednarodnem prostoru in znotraj EU.
- Voditi **proaktivno in načelno diplomacijo**, ki izhaja iz ustave, varstva človekovih pravic in mirnega reševanja mednarodnih sporov.
- Krepi zunanjepolitično prepoznavnost države za ustvarjanje čim boljših **priložnosti za gospodarstvo, kulturo in znanost** znotraj mednarodne skupnosti in EU.
- Krepi **sodelovanje** s Slovenkami in Slovenci po svetu.

Kaj (Ukrepi za)

- **Prenova deklaracije o zunanji politiki in strategije zunanje politike** z namenom določitve temeljnih nacionalnih interesov in prioritet za nadzor nad pogoji za preživetje in trajnostni razvoj države in družbe.
- **Celovitejša integracija** evropske perspektive v delovanje slovenske države in družbe.
- **Specializacija slovenske diplomacije** na področjih varstva človekovih pravic, humanitarne pomoči in razvojnega sodelovanja.
- **Vse na enem mestu (VEM)**: Nadgradnja obstoječega sistema gospodarske diplomacije z dopolnitvijo vseh aktivnosti glede pomoči izvoznim podjetjem in glede tujih vlaganj v Slovenijo.
- Sprejetje strategije sodelovanja s **Slovenkami in Slovenci po svetu**.

Zakaj

Za kakovostne, stabilne in konsolidirane javne finance.

Kako

- **Povečati javno finančne prihodke in zmanjšati obseg sive ekonomije** (davčne blagajne, učinkovita davčna izvršba, odvzem premoženja nepojasnjenega izvora).
- Izboljšati **administrativno usposobljenost** za črpanje EU sredstev.
- Načrtovati izdatke v neposredni povezavi s cilji in dejavnostmi za doseg te ciljev (**programski proračun**).
- **Enakovredno** zasledovati cilje javno finančne vzdržnosti in socialne pravičnosti/vključenosti skozi izvedbo ključnih, strukturnih reform (pokojninska, zdravstvena, dolgotrajna oskrba).
- Izvajati **fiskalno pravilo**, opredeljeno v izvedbenem zakonu.
- Vzpostaviti **fiskalni svet** za ocenjevanje in usmerjanje fiskalne politike z vidika vzdržnosti, stabilnosti, kakovosti in učinkovitosti.
- **Krepiti** davčno kulturo.

Kaj (Ukrepi za)

- **Izboljšanje upravljanja z državnim premoženjem** s ciljem povečanja javno finančnih prihodkov.
- **Vse na enem mestu (VEM)**: Skupna agencija za vsa javna naročila.
- **Zelena proračunska reforma** za postopno ukinitvev okolju škodljivih subvencij in preusmeritev sredstev v projekte pametne specializacije.
- **Reforma plačnega sistema** v javnem sektorju v smeri nagrajevanja zaposlenih glede na uspešnost, učinkovitost in kakovost pri delu.
- **Davčne spodbude za naložbe** v korporativne obveznice in blagajniške zapise podjetij.
- **Javna naročila – višja kakovost za ustrezno ceno** (odprava sistema najnižjih vrednosti kot edinega merila za javno naročanje).

Zakaj

Povečanje učinkovitosti gospodarjenja z infrastrukturo in investicij v razvoj infrastrukture.

Kako

- **Centralizirati upravljavske funkcije** na državni prometni infrastrukturi (železnice, avtoceste, državne ceste, idr.).
- **Prenesti upravljanje železniške infrastrukture** na resorno ministrstvo oziroma v okvir državnega centra za upravljanje prometa.
- **Zadržati upravljanje infrastrukture v domeni države.**
- **Zagotoviti učinkovite** infrastrukturne storitve.
- Planirati investicije na osnovi **realnih potreb** in **strateških usmeritev** države.
- Spodbujati investicije s sposobnostjo **servisiranja virov financiranja** iz tekočega poslovanja.

Kaj (Ukrepi za)

- **Vse na enem mestu (VEM):** Vzpostavitev državnega centra za upravljanje prometa in javne agencije za vodo.
- Sprejetje **strategije** razvoja prometne infrastrukture.
- **Nadgradnja** nacionalnega energetskega programa.
- **Protipoplavni ukrepi** na celotnem področju države.
- **Pospešitev razvoja** širokopasovnih omrežij na območju celotne Slovenije.

Zakaj

Za zdravo okolje in učinkovito ravnanje s prostorom.

Kako

- Združiti **okoljski in prostorski resor** za povečanje usklajenosti in zmanjševanje podrejenosti okoljskega od kmetijskega področja.
- Prioritetno uskladiti **prostorsko, okoljsko in gradbeno zakonodajo** z namenom narediti upravne postopke pri izvajanju investicij hitrejše, preglednejše in enostavnejše.
- Spodbujati **zeleno javno naročanje** ter razvoj zelenega inovacijskega okolja.
- Sprejeti **nacionalno strategijo** za vzdrževanje kakovosti vode, tal in zraka.
- Spodbujati investicije ob **upoštevanju načel trajnostnega razvoja**.

Kaj (Ukrepi za)

- **Skupno ministrstvo za okolje in prostor (MOP)** za učinkovito oblikovanje in izvajanje okoljske, prostorske ter gradbene zakonodaje.
- **Prilagoditve** slovenske zakonodaje uredbam in direktivam EU.
- Sprememba zakonodaje, zlasti Zakona o graditvi objektov, Zakona o varstvu okolja in na področju zelenega javnega naročanja.
- Izenačitev **eksternih okoljskih stroškov** s primerljivimi državami EU z namenom povečati konkurenčnost gospodarstva.
- **Vse na enem mestu (VEM)**: Urejanje vseh postopkov za investitorje (državljeni, podjetja) na enem mestu.
- Voda kot **ustavna pravica** (pravica do pitne vode, pravica do upravljanja z vodami).

Zakaj

Za aktivne regije in prodorno regionalno gospodarstvo.

Kako

- Spodbujati razvoj **lokalno specifičnih kompetenc** za razvoj inovativnih poslovnih idej.
- Pospeševati **zadružništvo** na področju eko-kmetij, eko-prehrane in starih obrti.
- Krepiti razvoj eko-turizma in doživljajskega turizma za **višjo dodano vrednost**.
- Spodbujati **delo na daljavo** na podeželju.
- Krepiti **lokalno oskrbovalne verige** za lokalno prebivalstvo.
- Spodbujati projekte **lokalne energetske samooskrbe**.
- Spodbujati **povezovanja kmetij** na nivoju oskrbovalnih verig za mesta in večje koristnike.

Kaj (Ukrepi za)

- **Vse na enem mestu (VEM)**: Celovito podporno okolje za razvoj inovativnih lokalnih skupnosti z namenom povezovanja ljudi za reševanje lokalnih izzivov ("**pametna skupnost**").
- **Karierni centri** za razvoj regionalnega gospodarstva.
- Sofinanciranje razvoja in/ali ustanavljanja **zadrug** in **regionalnih mrež** za samooskrbo (npr. hrana, energija).
- **Javna dela** za oživljanje kmetij in pomoč kmetijam brez mladih.
- **Šole mojstrstva** za medgeneracijski prenos znanj in izkušenj.
- **Mreženje** regijskih razvojnih agencij in centrov za regionalni razvoj ter uskladitev politik regionalnega razvoja z državno strategijo razvoja.